

Minaraad

Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen

Advies

van 6 juli 2006

**over de aanvraag tot voorlopige erkenning van het
regionaal landschap Groene Corridor**

I. INLEIDING

De Minaraad ontving op 16 mei 2006 een adviesvraag van het Agentschap Natuur en Bos over de aanvraag tot voorlopige erkenning van het regionaal landschap Groene Corridor. De adviesvraag gaat uit van een adviesperiode van twee maanden. Met voorliggend advies, goedgekeurd op de raadszitting van 6 juli 2006, komt de Raad tegemoet aan de vooropgestelde adviestermijn.

Op heden kent Vlaanderen tien regionale landschappen. Negen regionale landschappen zijn definitief erkend, het regionaal landschap Lage Kempen is voorlopig erkend.

Artikel 6 §1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 1998 bepaalt dat de Minaraad een adviesrol heeft inzake de voorlopige en definitieve erkenning van regionale landschappen.¹ Aangezien de eerste acht opgerichte regionale landschappen door het uitvoeringsbesluit automatisch als voorlopig erkend werden beschouwd, bracht de Raad tot op heden slechts tweemaal een advies uit over de voorlopige erkenning van een regionaal landschap. Op 4 juli 2002 bracht de Raad advies uit over de voorlopige erkenning van het regionaal landschap Houtland en op 16 december 2004 over de voorlopige erkenning van het regionaal landschap Lage Kempen.

Hubert David
Voorzitter Minaraad

¹ Besluit van de Vlaamse regering van 8 december 1998 tot vaststelling van de regelen voor de voorlopige en definitieve erkenning van regionale landschappen. Gewijzigd bij besluit van 11 mei 1999.

II. ADVIES

[1] **De erkenningsvoorwaarden.** De Raad gaat bij zijn advisering uit van de erkenningsvoorwaarden zoals vastgelegd in het erkenningsbesluit (artikel 4 en artikel 5). Hierna gaat de Raad in op de betreffende erkenningsvoorwaarden.

1. Het regionaal landschap bezit rechtspersoonlijkheid, bestaat ten minste 2 jaar, ontplooit aantoonbare activiteiten en wordt voorgedragen door de Bestendige Deputatie van de provincie;
2. Het gebied waarbinnen het regionaal landschap actief is onderscheidt zich geografisch duidelijk van de omliggende streken, met een minimum aaneengesloten oppervlakte van 30.000 ha, een typisch landschap, met een grote gaafheid en samenhang en/of cultuurhistorische waarde, een hoge actuele natuurwaarde en met grote mogelijkheden voor natuurontwikkeling en natuurgerichte recreatie en toerisme;
3. De activiteiten van het regionaal landschap zijn gericht op de bevordering en de promotie van het streekeigen karakter, de natuurrecreatie, de natuureducatie, het recreatief medegebruik, het natuurbehoud en het beheer, herstel, aanleg en ontwikkeling van kleine landschapselementen;
4. Het regionaal landschap is voorgedragen door de Bestendige Deputatie van de provincie;
5. Het regionaal landschap beschikt over een Algemene Vergadering waarvan volgende doelgroepen deel uitmaken: provincie en/of gemeenten, erkende milieu- en natuurverenigingen en eventueel erkende landbouworganisaties, erkende verenigingen ter bevordering van toerisme en recreatie en erkende wildbeheerseenheden;
6. Het regionaal landschap bezit een Raad van Bestuur die voor minstens 1/3 bestaat uit vertegenwoordigers van provincies of gemeenten, voor minstens 1/3 uit vertegenwoordigers van erkende natuurverenigingen en uit vertegenwoordigers van de resterende doelgroepen.

Om erkend te blijven moet een regionaal landschap in principe voldoen aan volgende voorwaarden:

7. Het regionaal landschap organiseert jaarlijks volgende activiteiten om erkend te blijven: minstens tweemaal een landschapskrant, minstens drie vormingsactiviteiten met minimaal 25 deelnemers, minstens drie brede publieksactiviteiten met telkens 100 deelnemers en activiteiten die de participatie van de doelgroepen en de bevolking aan het beheer van kleine landschapselementen bevordert;
8. Het regionaal landschap voert een boekhouding derwijze dat de aanwending van de subsidie van de Vlaamse Gemeenschap controleerbaar is.

Beide laatste voorwaarden kunnen niet met volle kracht toegepast worden op regionale landschappen die nog voorlopig erkend moeten worden. De Raad hanteert de voorwaarden indicatief, om na te gaan of het betrokken regionaal landschap levenskrachtig is.

[2] Rechtspersoonlijkheid. Op 14 juni 2005 werd de vzw Regionaal Landschap Groene Corridor officieel opgericht en had de eerste Algemene Vergadering plaats. De oprichtingsstatuten van de vzw werden op 1 juli 2005 neergelegd bij de griffie van de rechtbank van koophandel op 6 juli 2005 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 14 juli 2005.

[3] Voordracht Bestendige Deputatie. In de zitting van 9 december 2004 besliste de Bestendige Deputatie van de provincie Vlaams-Brabant het RL Groene Corridor voor te dragen voor voorlopige erkenning.

[4] Activiteiten. Activiteiten van het regionaal landschap dienen gericht te zijn op (1) de bevordering en de promotie van het streekeigen karakter, (2) de natuurrecreatie, (3) de natuureducatie, (4) het recreatief medegebruik, (5) het natuurbehoud en (6) het beheer, herstel, aanleg en ontwikkeling van kleine landschapselementen.

Het erkenningsdossier geeft een beknopte beschrijving van de activiteiten in de periode 2002-2005. Algemeen merkt de Raad op dat de uitgevoerde activiteiten in de periode 2002-2005 als zeer beperkt kunnen omschreven worden:

- Inzake natuurrecreatie en recreatief medegebruik heeft het RL Groene Corridor *“relevante informatie over buurt- en voetwegen ingezameld”* en *“heeft Toerisme Vlaams-Brabant een wandelgids opgestart”* en *“heeft het RL Zenne, Zuun en Zoniën een speelbos ontwikkeld”*.
- De acties inzake natuureducaties waren beperkt tot een interne denktank, enkele busritten (in het kader van het SOS-project) en het voorstellen van twee studies.
- De acties rond landschapszorg beperkten zich tot contact met de afdeling Monumenten en Landschappen over de toekomstige aanwerving van een landschapsanimator, het inwinnen van informatie over agrarisch natuurbeheer en landschapszorg, het deelnemen aan een studie over autochtone bomen en struiken en het project Kruisborre-Ommegan te Asse (dat zal worden overgenomen van het RL Zenne, Zuun en Zoniën).
- De acties inzake natuurbehoud en kleine landschapselementen waren gericht op het bekendmaken van gemeentelijke projecten (o.a. van aankopen van natuurgebieden), het uitbesteden van twee studies (dezelfde als onder punt 2) en het project Molenbeekvallei te Zellik (dat zal worden overgenomen van het RL Zenne, Zuun en Zoniën).
- Het overleg met doelgroepen richt zich tot de gemeentelijke overheden, de provinciale en Vlaamse overheid, de regionale landschappen, de waterlopende sector. De Raad stelt vast dat bepaalde doelgroepen zoals landbouwers, boseigenaars en ‘de brede bevolking’ in het algemeen hier ontbreken.

Het erkenningsdossier bevat tevens een toelichting van het werkingsprogramma voor de periode 2006-2008. Dit is in eerste instantie gericht op een verderzetting van de huidige activiteiten. Daarnaast wordt melding gemaakt van de uitbreiding van het personeelskader, het zoeken van een locatie, het uitwerken van een logo en huisstijl. Projecten zullen gericht zijn op onder meer de sensibilisering inzake poelen, hoogstammen, bermbeheer, soortenbescherming en de oprichting van een bosgroep.

[5] Twee jaar bestaan en aantoonbare activiteiten ontplooiën. Het RL Groene Corridor is op 14 juni 2005 officieel opgericht. Tijdens deze eerste statutaire

Algemene Vergadering werden de statuten goedgekeurd en de bestuurders benoemd. Een algemeen coördinator werd aangeworven sinds januari 2006.

Uitgaande van deze vaststellingen (incl. paragraaf 2 en 3) stelt de Raad vast dat het RL Groene Corridor niet voldoet aan de voorwaarde van “*twee jaar te bestaan en aantoonbare activiteiten te ontplooiën*”.

- [6] Werkingsgebied.** Het werkingsgebied van een regionaal landschap dient zich geografisch duidelijk te onderscheiden van de omliggende streken, met een minimum aaneengesloten oppervlakte van 30.000 ha, een typisch landschap, met een grote gaafheid en samenhang en/of cultuurhistorische waarde, een hoge actuele natuurwaarde en met grote mogelijkheden voor natuurontwikkeling en natuurgerichte recreatie en toerisme.

De volgende elf gemeenten behoren tot het werkingsgebied van het RL Groene Corridor: Asse, Grimbergen, Kapelle-op-den-Bos, Londerzeel, Meise, Merchtem, Opwijk, Steenokkerzeel, Vilvoorde, Wemmel en Zemst. Het RL Groene Corridor heeft een aaneengesloten oppervlakte van 32.453 ha en bereikt daardoor net de minimum oppervlakte van 30.000 ha. De Raad stelt vast dat de gemeente Wemmel een afwachtende houding inneemt en de statuten nog niet heeft ondertekend.² Bovendien stelt de Raad vast de gemeente Asse momenteel nog behoort tot het RL Zenne, Zuun en Zoniën. Opname van deze gemeente in het werkingsgebied van het RL Groene Corridor houdt volgens de Raad in dat het RL Zenne, Zuun en Zoniën een aanvraag tot herafbakening van zijn werkingsgebied moet indienen.

Met de oprichting van het RL Groene Corridor zijn in de provincie Vlaams-Brabant vier regionale landschappen actief (RL Dijleland, het RL Noord-Hageland, het RL Zenne, Zuun en Zoniën) en is nagenoeg de gehele provincie Vlaams-Brabant gebiedsdekkend ingevuld met regionale landschappen. Behalve Affligem maken ook enkele randstedelijke gemeenten (zoals Kraainem, Machelen) en enkele gemeenten in het noordoosten (Keerbergen, Haacht) nog geen deel uit van een regionaal landschap.

Het erkenningsdossier geeft een uitvoerige beschrijving van de aanwezige natuurwaarden. De Raad treft in het dossier echter geen globale informatie aan over de oppervlakte en de verspreiding van de biologische waardevolle gebieden (volgens de biologische waarderingskaart), de groene bestemming (volgens de gewestplannen), de speciale beschermingszones (aangeduid conform de Habitat- en Vogelrichtlijn) of de landschappelijk waardevolle gebieden (volgens de landschapsatlas). Voor de Raad toont het erkenningsverslag dus onvoldoende aan in hoeverre het werkingsgebied van het RL Groene Corridor een hoge actuele natuur- (en landschaps-)waarde bezit, evenals voldoende mogelijkheden voor natuurontwikkeling.

- [7] Algemene Vergadering en Raad van Bestuur.** Het regionaal landschap moet beschikken over een Raad van Bestuur die voor minstens 1/3 bestaat uit vertegenwoordigers van provincies of gemeenten, voor minstens 1/3 uit vertegenwoordigers van erkende natuurverenigingen en uit vertegenwoordigers van de resterende doelgroepen.

De Minaraad stelt vast dat op 14 juni 2005 een eerste algemene vergadering

² cf. Pag.46 van het erkenningsverslag

doorging. Op deze vergadering werd onder meer de Raad van Bestuur samengesteld.

De Raad van Bestuur bestaat uit 5 leden van de lokale besturen (1 provincie en 4 gemeenten), 5 leden van Natuurpunt en 4 leden van erkende landbouw- en toeristische verenigingen en wildbeheerseenheden. De Raad van Bestuur is reglementair samengesteld.

De Raad van Bestuur kwam in 2005 viermaal samen, namelijk op 14 juni 2005, op 1 augustus 2005, op 18 oktober 2005 en op 5 december 2005. Van al deze vergaderingen werden de verslagen bijgevoegd in het dossier.

- [8] Georganiseerde activiteiten.** Het regionaal landschap dient – conform art. 4 §6 van het erkenningsbesluit - jaarlijks de volgende activiteiten te organiseren “*om erkend te blijven*”: minstens tweemaal een landschapskrant, minstens drie vormingsactiviteiten met minimaal 25 deelnemers, minstens drie brede publieksactiviteiten met telkens 100 deelnemers en activiteiten die de participatie bevorderen van de doelgroepen en de bevolking aan het beheer van kleine landschapselementen.

De Minaraad stelt vast dat er pas in het voorjaar van 2005 een eerste landschapskrant uitgebracht werd en in december 2005 een tweede. De activiteiten zijn tot nu toe beperkt gebleven. In het verslag staat dat de Groene Corridor zelf geen acties op het terrein rond natuurbehoud en kleine landschapselementen heeft uitgevoerd. Voor de vormingsactiviteiten geeft het verslag een opsomming. Het betreft onder meer busritten (voor milieuambtenaren), een infoavond en een fietstocht. Inzake publieksactiviteiten worden opnieuw diezelfde busritten vermeld, een fietstocht (dezelfde als bij vormingsactiviteiten), een wandeling en de aanmaak van een infostand. De Minaraad heeft bedenkingen over het grote publiekarakter van deze activiteiten.

- [9] Boekhouding.** Het regionaal landschap dient een boekhouding te voeren “*derwijze dat de aanwending van de subsidie van de Vlaamse Gemeenschap controleerbaar is*” (erkenningsbesluit, art. 4 §7). Wat dit betreft merkt de Minaraad op dat het dossier geen enkele toelichting bevat over de boekhouding van het Regionaal Landschap Groene Corridor. Er wordt in het verslag enkel een summiere toelichting gegeven over een aantal uitgaven. De Minaraad maakt ter gelegenheid van een voorlopige erkenning geen punt van dit gegeven, maar doet opmerken dat het betrokken Regionaal Landschap hierover na erkenning klaarheid zal moeten verschaffen.

- [10] Conclusies.** De Raad stelt vast dat de aanvraag voor voorlopige erkenning van het RL Groene Corridor niet ontvankelijk is. De Raad wijst er immers op dat het RL Groene Corridor – op het moment van zijn aanvraag tot voorlopige erkenning - niet voldoet aan de voorwaarde “*van ten minste twee jaar te bestaan en aantoonbare activiteiten te ontplooien*”. Uitgaande van deze vaststellingen kan de Raad geen advies uitbrengen over de vraag tot voorlopige erkenning van het RL Groene Corridor.